

Edwin Struis is vaak van huis. In deel CXXI van deze serie bezoekt onze reizende reporter Indenbanvanabe, een nostalgisch *retrocultvoetbalevenement* zonder weerga.

TEKST & BEELD EDWIN STRUIS

ODE AAN ABE, LEVENDE SNOR

Het Abe van den Ban-lied is van een verbluffende eenvoud. Geen gekunstelde zinsconstructies à la Bløf, geen Jan Smit-gekweel, gewoon rechttoe, rechtaan:
Zing ik: Abe van den Ban, lalalalala
Super Abe van den Ban, laaaaa-lalalalala
Abe van den Ban, lalalalala
Super Abe van den Ban, laaaaa-lalalalala,
Abe van den Ban, lalalalala!
Overall ter wereld liet ik dit lied schallen, vaak in combinatie met

enig drankgebruik, maar nog nooit was het zo op z'n plaats als deze middag in de kantine van de HFC Haarlem. Wijlen HFC Haarlem, want op dezelfde plek werd in januari 2010 het faillissement uitgesproken over de roemruchte, rood-blauwe club. Maar vandaag doen we net of dat moment nooit heeft plaatsgevonden. We gaan terug in de tijd, praten en lachen met de coryfeeën van toen en zingen een persoon toe die dat nostalgische gevoel als geen ander symboliseert: Abe van den Ban. Geen hoogvlieger als voetballer, hoewel hij gedurende de jaren zeventig niet misstond op het middenveld van eerst FC Amsterdam (1972-1976) en later HFC Haarlem (1976-1981), maar wel gezegend met een prachtige snor. Deze knevel van Dali-achtige allure werd z'n handelsmerk, z'n visitekaartje waardoor het Panini-plaatje met z'n beeltenis erop uitgroeide tot een collector's item van formaat. Paginagrote artikelen werden er gewijd aan wat er zich afspeelde vlak onder z'n neus. In *FC Avondrood*, het eerste tv-programma van Frits Barend en Henk van Dorp, werd de

majestueuze gezichtsbegroeiing uitvoerig bewierookt. En toen Haarlem ophield te bestaan, gingen de Jakhalsen van *DWDD* als eerste langs bij Van den Ban. Nog onlangs werd hij op de Franse website *Old School Panini* uitgeroepen tot de imposantste besnorde voetballer ter wereld ooit. *'Incontestable au rang de numéro 1'*, luidde de begeleidende tekst. Onbetwist de nummer 1.

CULTVOETBALLER

En dus loopt er deze middag een heuse cultvoetballer de kantine van HFC Haarlem binnen. Maar niet van het ingewikkelde soort. Wollen muts, degelijke jas, slobberbroek en een plastic tasje maken het beeld van een ongecompliceerd mens compleet. Het hoofdhaar is geweken, de snor is nog immer uitbundig aanwezig, hoewel iets minder onderhouden dan voorheen. De inmiddels 66-jarige Zaankanter is net terug van een weekje Hongarije, waar hij midden in een bos een huisje bezit. Daar sprokkelt hij hout voor de open haard, drinkt er een pilsje met de allochtone bevolking en komt hij volledig tot rust. Want, eerlijk gezegd, hoeft al deze

poespas niet voor hem. “Op die drukte zat ik niet zo te wachten. Maar ja, die jongens waren er al weken mee bezig, dan zeg je geen nee.” Die jongens zijn bloggers als Voetblah, Doordebeneden, FootballCulture, GogmeUnited, Doingthe116, heinscatchup, IndeHekken en Kentudezenog, die in hun niet aflatende strijd tegen het huidige commerciële voetbal Van den Ban gekozen hebben als middelpunt van hun kruistocht *Against Modern Football*. Een locatie was snel gevonden, een wedstrijd tegen voetbaljournalisten zo geregeld, en toen Abe na enige overredingskracht ook de noodzaak inzag van een dergelijk evenement, was Indenbanvanabe geboren, een vrolijk cultuevenement met een serieuze ondertoon. Want dwaalt het huidige voetbal niet steeds verder af van de gewone supporter? En valt de vergelijking tussen de spelers van nu en van toen niet in het voordeel uit van de sterren van vroeger? Die veel mondiger waren, niet opvielen door hun gekleurde schoenen of gekke haardracht en niet hun shirt uittrokken om hun zieke hamster beterschap te wensen. De acteurs van toen hadden in elk geval veel meer binding met het publiek dan de passanten van nu. Sympathisanten bleken snel gevonden. Sierd de Vos verruilde de bezemkast van Sport1 met liefde (en twee flessen rioja) voor de radiocabine van het Haarlem-stadion voor

het geven van live-commentaar, voormalig toparbiter Jan Keizer haalde meteen de fluit uit de mottenballen, Hans Kraay jr. wilde het team van de RDP (*Royal Dutch Press*) wel coachen en John Rep ontfermde zich samen met Van den Ban over de bloggers, die wel enige coaching nodig hadden, niet gewend als ze waren aan zonlicht en een niet-virtuele grasmat. Toen ook Willem van Hanegem zich spontaan meldde als technisch directeur van de RDP en zelfs Barry Hughes (de meest spraakmakende coach uit de Haarlem-historie) toezegde de gang naar het Haarlem-terrein weer eens te willen maken, was een uniek evenement in de maak.

KIPPENVEL

M'n eerste kippenvelmoment vindt een half uur voor het begin van de wedstrijd plaats als ik het door COPA gefabriceerde tenue uit het plastic haal. Een blauw shirt met witte mouwen, een rode broek en witte sokken lachen me toe. Ik mag de mooiste Haarlem-outfit uit de geschiedenis van de club aantrekken. In het logo zit subtiel de snor van Abe verwerkt, de rugnummers zijn van Romeinse snit. Verderop hangt Hans Kraay jr. een groot vel papier op met de opstelling, als technisch directeur Van Hanegem onze ruimte betreedt, klinkt er applaus. Goedkeurend kijkt *De Kromme* om zich heen. Ziet enkel zwarte voetbalschoenen, hoort een paar flauwe voetbalgrappen, zo is het goed. Op z'n gemak neemt hij plaats naast keeper Sjoerd Mossou, mede-columnist bij het *AD*. “Wil jij wat zeggen?” vraagt Kraay jr. aan z'n vroegere medespeler bij AZ. Van Hanegem schudt van nee. En dus neemt Kraay, tegenwoordig coach van Topklasser Cuijk, het woord. Ooit speelde hij een blauwe

maandag bij Haarlem, maar een beenbreuk vroeg in het seizoen beperkte z'n aandeel aanzienlijk. Omstandig legt hij uit waarom we deze wedstrijd op onze sloffen gaan winnen, tegen het eind gaat het volume stevig omhoog. Als we naar buiten wandelen, vertrouwt Van Hanegem me toe dat hij er weinig fiducia in heeft. “Die gozerts van de tegenpartij zien er iets afgetrainder uit,” zegt hij met een blik op de in het wit (want refererend aan FC Amsterdam) gestoken opponent. “Maar verras me maar.” Aan de rand van het veld hebben zich meer mensen verzameld dan op de tribune. Vele kopstukken uit het rijk verleden hebben zich gewaagd aan de *Trip Down Memory Lane*. Pieter Keur, Martin Haar, Wytze Couperus, Cees van Slooten, Joop Böckling, Beer Wentink, Rob de Kip; de rij aan clubiconen en voormalige ploeggenoten van Abe is bijna eindeloos. Z'n ex-trainer Barry Hughes, uitgerust met karakteristieke pet, wijst de dug-out aan vanwaar hij in december 1978 kwelgeest George Kessler te kijk zette met een rolfluitje. Haarlem koesterde een 3-0 voorsprong in de streekderby tegen AZ'67, Hughes vond het de hoogste tijd voor een geintje dat bijna nog de zege kostte,

getergd als AZ'67 reageerde. De beelden gingen de hele wereld over, nog jarenlang zagen we Hughes terug in de leader van *Studio Sport*. Vanuit de radiocabine maant verslaggever Sierd de Vos ons het veld op, hij omschrijft bloggers als gemankeerde journalisten die in het geval van Voetblah zelfs niet goed kunnen spellen. Het zal het begin vormen van een onuitputtelijke reeks grappen en grollen, slechts onderbroken op de momenten dat er wordt gescoord. Dat rolt er een ouderwets, Spaans getint ‘Gooooooool’ uit de – met wat glazen rioja gespoelde – mond van de verslaggever, die ook wat wetenswaardigheden spuit over tal van andere journalisten en Hans Kraay jr. in het bijzonder. En, o ja, of we al wisten dat de schoonmoeder van Kees Jansma twee jaar jonger is dat Jansma zelf. Het team van de RDP koestert bij rust een 2-0 voorsprong via goals van Bas Ticheler (*Langs de Lijn*) en een weergaloze Barry van der Hooft (*Provinciale Zeeuwse Courant*). Kraay is een tevreden coach, Van Hanegem mompelt dat er op korte termijn

DE VOS: ‘WILLEN ALLE TOESCHOUWERS EVEN RUIMTE MAKEN VOOR HANS KRAAY JR.? HANSIE HANSIE WIL Z’N JASJE UITTREKKEN EN WEGGOOIEN’

geen aankopen zijn te verwachten. Maar na rust wordt alles anders. Het elftal van bloggers verkort al snel de achterstand tot 2-1 en zet in de laatste vijf minuten het spelbeeld op z'n kop via nog twee goals. Dat er op dat moment twaalf bloggers in het veld staan, ontgaat Jan Keizer, 72 jaar als hij inmiddels is. De Vos: “Willen alle toeschouwers even ruimte maken voor Hans Kraay jr.? Hansie Hansie wil z'n jasje uittrekken en weggoaien.” Na afloop wordt Abe van den Ban gejonast, wij druipen teleurgesteld af. Van Hanegem mompelt dat hij op zoek gaat naar een nieuwe trainer en een serie aankopen.

AANSTEKELIJK

In de kantine heerst een uitbundige sfeer. Er wordt geproost op wat ooit was, maar nooit meer terugkomt. Wat dat betreft vergelijk ik Haarlem altijd maar met Laurel & Hardy. Er komen geen films meer bij, maar je kunt je er nog steeds prima mee vermaken. Pieter Keur doet inmiddels al niet anders, z'n lach werkt als vandoos aanstekelijk. Binnen de kortste keren vliegen de mooiste verhalen over tafel. M'n eigen Abe-anekdote is al helemaal een curieuze. Op een dag eind jaren zeventig kwam ik nietsvermoedend uit school, waarna ik aan de keukentafel niet alleen het vertrouwde gezicht van m'n moeder, maar ook dat van Abe van den Ban aantrof. Hij was tussen de trainingen door even op de koffie gekomen voor een letterlijke *meet and greet* (want zo heet m'n moeder). Meer dan een begroeting konden we niet uitwisselen, toen was Abe alweer gevlogen voor de middagtraining. Zo'n 35 jaar later krijg ik antwoord op de prangende waaromvraag. Abe kan zich het bezoeke niet herinneren, maar vertelt

wel dat hij vaker bij de fans op visite ging. “Die persoonlijke contacten, daar hield ik wel van. Het was vrij onschuldig, althans: ik zie dat je geen snor hebt.” De snor, we kunnen er niet omheen. Natuurlijk was Abe meer dan die knevel, maar toch komen de gesprekken er telkens op terug. Ook al omdat Van den Ban hem koesterde, altijd en overal. Ploeggenoten herinneren zich dat hij lang voor de spiegel stond om de snor in het juiste model te krijgen. “Ik was wel ijdel,” bekent Van den Ban, nadat we hem in het kader van een talkshow eerst op een paar prikkelende dilemma's uit de snorcategorie (snorfiets of benenwagen, Bromsoria of Swiebertje, Feyesnoord of Borussia Snortmund en snorgie of snorgasme) hebben getrakteerd. “Maar wie is dat niet? Wie staat er niet elke ochtend voor de spiegel?” “Ik,” roept Charles de Jong, Haarlemfan van het eerste uur en gekluisterd aan een rolstoel. In die lacherige sfeer voltrekt zich ook de rest van de avond. Glunderend staat Abe ten slotte naast een ingelijst exemplaar van het Haarlem-shirt, de voor het goede doel (Movember) geveilde wedstrijdbal is al in z'n bezit. Maar dan vindt hij het welletjes. Z'n wangen en oren zijn rood van de opwindings. Hij drukt z'n wollen muts op z'n hoofd, de plastic zak wordt gevuld met een paar exemplaren van fanzine *De Roodbroek*, dat voor een groot deel aan hem is gewijd. Hij drukt vele handen, zet nog wat laatste handtekeningen en vindt uiteindelijk z'n jas. De hoogste tijd om z'n snor te drukken. ●

Suggesties voor deze rubriek? Tips, op- of aanmerkingen? E.STRUIS@NUSPORT.NL Ook te volgen op Twitter via [@STRUISVANHUIS](https://twitter.com/STRUISVANHUIS)

VAN DEN BAN: ‘OP DIE DRUKTE ZAT IK NIET ZO TE WACHTEN. MAAR JA, DIE JONGENS WAREN ER AL WEKEN MEE BEZIG, DAN ZEG JE GEEN NEE’

